

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: 3S/119/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0724101589
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimíra Slobodová, LL.M
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2025:0724101589.1

Uznesenie

Správny súd v Bratislave v právnej veci žalobcu: JUDr. Adam Puškár, advokát, so sídlom Karpatská 5, Bratislava, zastúpeného Havlát & Partners – advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Rudnayovo námestie 4549/1, Bratislava, IČO: 55 474 853, proti žalovanej: Slovenská advokátska komora, so sídlom Kolárska 4, Bratislava, o preskúmanie odpovede žalovanej č. 9/2024 PSAK-Po/Ko zo dňa 09.09.2024, takto

rozhodol:

Správny súd p o s t u p u j e vec na konanie Mestskému súdu Bratislava IV.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou zo dňa 18.10.2024, doručenou správne súdu toho istého dňa, domáha preskúmania listu žalovanej - odpovede na žiadosť č. 9/2024 PSAK-Po/Ko zo dňa 09.09.2024, ktorým žalobcovi oznámila, že predsedníctvo Slovenskej advokátskej komory (ďalej len „predsedníctvo komory“) na zasadnutí 05.–06.2024 prerokovalo žiadosť žalobcu o finančnú podporu zo sociálneho fondu a rozhodlo o nevyhovení tejto žiadosti.

2. Žalovaná vo vyjadrení zo dňa 10.02.2025 uviedla, že je právnickou osobou zriadenou zákonom č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“). Je predovšetkým samosprávnou stavovskou organizáciou, hoci v niektorých prípadoch, v ktorých tak zákon stanovuje, rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach advokátov. Iba vtedy možno uvažovať o tom, že je orgánom verejnej správy a vykonáva verejnú moc. V postavení orgánu verejnej správy vystupuje žalovaná iba v prípadoch zákonom zverenej právomoci, a to v prípade dohľadu nad riadnym výkonom povolania (disciplinárna právomoc) a v rámci zákonom zverenej edičnej právomoci (vykonávanie zápisov, rozhodovanie o pozastavení alebo vyčiarknutí členov z príslušných zoznamov vedených žalovanou). Právomoci predsedníctva komory upravuje § 71 zákona o advokácii. Predsedníctvo komory okrem iného zabezpečuje riadne hospodárenie so sociálnym fondom, ktorý bol zriadený a riadi sa Uznesením konferencie advokátov o sociálnom fonde, schváleným konferenciou advokátov dňa 10.06.2017. Oznámenie o vybavení žiadosti žalobcu nemá autoritatívny vzťah k žalobcovi. V predmetnom liste žalovaná žalobcu iba vyrozumela, že na základe jeho žiadosti mu neposkytuje finančnú podporu zo sociálneho fondu. Oznámenie teda samo o sebe nezmenilo status žalobcu v zozname advokátov, neuložilo žalobcovi akúkoľvek povinnosť či obmedzenie. Žalobca a aj samotná žalovaná v konaní o priznaní finančnej podpory zo sociálneho fondu vystupujú ako subjekty súkromnoprávnej povahy. Predsedníctvo komory rozhodovalo na základe uznesenia konferencie advokátov o sociálnom fonde, nie v zmysle zákona o advokácii. Preto nemožno tvrdiť, že žalovaná realizovala v danom prípade verejnú moc, pretože rozhodnutím nesledovala žiaden verejný záujem ani cieľ. Rozhodovanie predsedníctva komory v zmysle uznesenia konferencie advokátov je nepochybne vecou stavovskou, teda vnútornou a prípadný prieskum by bol možný iba v prípade, ak by zákon o advokácii oprávnil predsedníctvo žalovanej rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb vo vzťahu k hospodáreniu so sociálnym fondom. Predmet žaloby žalobcu

(hospodárenie so sociálnym fondom) nie je upravený v ustanoveniach zákona o advokácii, a preto žalovaná nie je oprávnená vo veci vydať rozhodnutie ako orgán verejnej moci.

3. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 03.04.2025 uviedol, že žalovaná je zriadená zákonom ako stavovská organizácia advokátov. Rovnako k zriadeniu sociálneho fondu došlo na základe zákonného zmocnenia a aj hospodárenie s týmto fondom je zákonom zverené predsedníctvu žalovanej. Platby do sociálneho fondu sú pre advokáta povinné a ich neuhradenie je dôvodom na vyčiarknutie advokáta zo zoznamu advokátov, a teda ide o typický verejnoprávny vzťah medzi advokátom a žalovanou, pretože žalovaná môže a jednostranne aj ukladá advokátom povinnosť uhrádzať každoročný príspevok do sociálneho fondu a súčasne jedine príslušný orgán žalovanej je oprávnený rozhodovať o tom, či a v akom rozsahu prizná nárok na príspevok z tohto sociálneho fondu, kým advokát nemôže žalovanej jednostranne uložiť akúkoľvek finančnú povinnosť a už vôbec nie s potenciálnou hrozbou v prípade jej nesplnenia. Ide preto o nerovnocenný vzťah, ktorý je nutné charakterizovať ako vzťah verejnoprávny.

4. Žalovaná vo vyjadrení zo dňa 09.07.2025 uviedla, že zákon o advokácii neobsahuje právnu úpravu, podľa ktorej (ako tvrdí žalobca) by bolo možné advokáta vyčiarknuť zo zoznamu advokátov pre neuhradenie príspevku do sociálneho fondu. Skutočnosť, že sociálny fond bol zriadený zákonom o advokácii, a že prípadné neuhradenie príspevku do sociálneho fondu je disciplinárnym previnením advokáta, neznamená, že žalobca ako člen komory má nárok na jeho priznanie, alebo že žalovaná v danom prípade rozhoduje o právach alebo povinnostiach žalobcu. Zákon o advokácii len umožňuje existenciu sociálneho fondu a odkazuje na interný predpis komory bez toho, aby komukoľvek priznával subjektívne právo na plnenie z neho. V prípade rozhodovania predsedníctva komory o žiadosti o podporu zo sociálneho fondu ide o výkon samosprávnej pôsobnosti žalovanej v oblasti správy jej vlastných finančných prostriedkov.

5. Žalobca vo vyjadrení o dňa 28.07.2025 poukázal na to, že neuhradenie príspevku do sociálneho fondu je závažným porušením povinností advokáta, čo je dôvod na začatie disciplinárneho konania proti advokátovi, v ktorom je možné uložiť disciplinárne opatrenie - vyčiarknutie zo zoznamu advokátov.

6. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

7. Podľa § 4 písm. c) SSP orgánmi verejnej správy sa na účely tohto zákona rozumejú orgány záujmovej samosprávy, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy.

8. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

9. Podľa § 7 písm. d) SSP správne súdy nepreskúmajú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese.

10. Podľa § 18 ods. 2 prvá veta SSP ak správny súd zistí, že nie je vecne, miestne alebo kauzálne príslušný, postúpi vec uznesením príslušnému súdu alebo správnenému súdu.

11. Podľa § 97 SSP ak tento zákon neustanovuje inak, správny súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže správny súd konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

12. Podľa § 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

13. Podľa § 12 ods. 2 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

14. Podľa § 13 CSP na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

15. Podľa § 15 ods. 1 CSP všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

16. Podľa § 66 ods. 2 zákona o advokácií komora je samosprávna stavovská organizácia, ktorá združuje všetkých advokátov zapísaných v zozname advokátov vedenom komorou.

17. Podľa § 69 ods. 1 písm. d/ zákona o advokácií konferencia advokátov rozhoduje o všetkých základných otázkach advokátov, najmä zriaďuje sociálny fond, prípadne iné fondy a schvaľuje pravidlá ich tvorby a zásady použitia.

18. Podľa § 71 ods. 2 písm. c) zákona o advokácií predsedníctvo komory ďalej hospodári so sociálnym fondom komory.

19. V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených SSP (§ 2 ods. 1 SSP). V zmysle § 6 ods. 1 SSP správne sudy preskúmavajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí, opatrení a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánu verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

20. Jednou zo zložiek verejnej správy je aj záujmová samospráva. Patria sem najmä rôzne stavovské organizácie, pričom tento okruh nie je definitívny. Organizácie patriace do záujmovej samosprávy sú založené na záujmovom princípe. Členstvo v záujmovej korporácii vyžaduje prejav vôle záujemcu o členstvo za splnenia ďalších špecifických podmienok (napr. uznesenie kompetenčného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1KO/14/2020 zo dňa 25.05.2021).

21. Najčastejšie záujmovú samosprávu reprezentujú profesijné komory, združujúce členov, ktorí vykonávajú špecifické povolania. Ich rozhodnutia by mohli za určitých podmienok podliehať súdnemu prieskumu v správnom súdnictve. Tu však nemožno opomenúť nevyhnutnú podmienku, a to, aby išlo o rozhodnutia o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej alebo právnickej osoby v oblasti verejnej správy, pričom táto právomoc im musí byť zverená na základe osobitného predpisu (§ 4 písm. c) SSP). Z uvedeného vyplýva, že súdny prieskum rozhodnutí alebo opatrení orgánov záujmovej samosprávy v správnom súdnictve je možný v prípade, že 1) ide o rozhodnutie alebo opatrenie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej alebo právnickej osoby, 2) takáto právomoc musí byť orgánu záujmovej samosprávy zverená osobitným právnym predpisom a zároveň 3/ musí ísť o rozhodovanie v oblasti verejnej správy (napr. uznesenie kompetenčného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 18SKomp/22/2024 zo dňa 05.02.2025). V tomto smere aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre zdôraznil, že v právnom štáte je absolútne vylúčené priznať akejkoľvek právnickej osobe verejnomocenské oprávnenia bez explicitnej opory v zákone (nález sp. zn. PL ÚS 19/2014, ods. 122).

22. Z obsahu žaloby vyplýva, že žalobca žiada o preskúmanie a zrušenie listu žalovanej - odpovede na žiadosť č. 9/2024 PSAK-Po/Ko zo dňa 09.09.2024, ktorým bolo žalobcovi oznámené, že predsedníctvo komory na zasadnutí 05.–06.2024 prerokovalo jeho žiadosť o finančnú podporu zo sociálneho fondu a rozhodlo o nevyhovení tejto žiadosti.

23. Zákon o advokácií všeobecne upravuje, že sociálny fond zriaďuje a pravidlá tvorby a zásady jeho použitia schvaľuje konferencia advokátov (§ 69 ods. 1 písm. d/ zákona o advokácií). Podľa § 71 ods. 2 písm. c) zákona o advokácií so sociálnym fondom komory hospodári predsedníctvo komory. Zákon o advokácií teda umožňuje zriadiť sociálny fond komory, avšak jeho zriadenie, určenie pravidiel tvorby a zásad jeho použitia ponecháva na rozhodnutie konferencii advokátov. Hospodárenie s ním je zverené predsedníctvu komory.

24. V tomto prípade bol sociálny fond komory zriadený a tvorba a zásady jeho použitia sú upravené Uznesením konferencie advokátov o sociálnom fonde, schváleným konferenciou advokátov dňa

10.06.2017. Z uvedeného vyplýva, že záležitosti ohľadom sociálneho fondu si komora ako samosprávna stavovská organizácia upravila osobitne v uznesení konferencie advokátov. Predsedníctvo komory teda o žiadosti žalobcu o poskytnutie podpory zo sociálneho fondu rozhodovalo na základe uznesenia konferencie advokátov o sociálnom fonde, a nie podľa zákona o advokácii. Rozhodovanie predsedníctva žalovanej o hospodárení so sociálnym fondom komory v zmysle uznesenia konferencie advokátov je teda nepochybne vecou stavovskou (vnútornou). Takéto rozhodnutie nie je rozhodnutím o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej alebo právnickej osoby v oblasti verejnej správy, keďže ide o výkon samosprávnej pôsobnosti žalovanej v oblasti správy jej vlastných finančných prostriedkov. Žalobca a žalovaná v konaní o žiadosti o poskytnutie podpory zo sociálneho fondu vystupujú ako subjekty súkromnoprávnej povahy.

25. Žaloba zároveň smeruje proti listu „odpovede na žiadosť“, ktorý sám osebe nie je rozhodnutím. Prieskumu v správnom súdnictve síce podliehajú aj stanoviská a listy, ale iba za predpokladu, že ich obsah má autoritatívny vzťah k adresátovi. O takýto prípad však nejde. V predmetnom liste žalovaná iba oznámila žalobcovi, že predsedníctvo komory na zasadnutí 05.–06.2024 prerokovalo jeho žiadosť o finančnú podporu zo sociálneho fondu a rozhodlo o nevyhovení tejto žiadosti. List sám osebe do práv žalobcu nezasahuje. Je iba informatívnym dokumentom o spôsobe vybavenia žiadosti žalobcu o poskytnutie podpory zo sociálneho fondu predsedníctvom komory, a to na základe zásad obsiahnutých v uznesení konferencie advokátov o sociálnom fonde. Nemožno preto hovoriť o právomoci správneho súdu, keď chýba spôsobilý predmet prieskumu v správnom súdnictve.

26. Správny súd na základe uvedeného dospel k záveru, že v prejednávanej veci vystupujú účastníci ako súkromnoprávne subjekty, keď o hospodárení so sociálnym fondom komory rozhoduje predsedníctvo komory na základe uznesenia konferencie advokátov o sociálnom fonde (nie na základe zákona) v záujmovej oblasti svojich členov, teda v oblasti súkromnej a nie v oblasti verejnej správy. Rozhodovanie predsedníctva komory o hospodárení so sociálnym fondom je internou (vnútornou) záležitosťou žalovanej a jej člena a nesleduje sa ním žiaden verejný záujem alebo cieľ. Preto takéto rozhodnutie nemôže podliehať súdnemu prieskumu v správnom súdnictve v zmysle § 6 SSP.

27. Keďže v tomto prípade nie je splnená podmienka existencie aktu orgánu záujmovej samosprávy, ktorým sa rozhodlo o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej alebo právnickej osoby v oblasti verejnej správy, a ktorý bol vydaný na základe oprávnenia vyplývajúceho z osobitného právneho predpisu (zákona), vec nepatrí do právomoci správneho súdu. V prejednávanej veci ide o súkromnoprávny vzťah medzi stavovskou organizáciou a jej členom. Rozhodnutím o žiadosti žalobcu o poskytnutie podpory zo sociálneho fondu si žalovaná v súlade s uznesením konferencie advokátov o sociálnom fonde (nie podľa zákona) upravila svoje vnútorné pomery. Vzhľadom k tomu, že vzťah komory a jej člena vo veciach týkajúcich sa sociálneho fondu komory je vzťahom súkromnoprávnym a nespadá do oblasti verejnej správy, v predmetnej právnej veci je potrebné postupovať podľa ustanovení CSP.

28. Správny súd na podporu vyššie uvedených záverov poukazuje na uznesenie kompetenčného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1KO/14/2020 zo dňa 25.05.2021 v obdobnej veci preskúmania zákonnosti oznámenia prezidenta komory veterinárnych lekárov, týkajúceho sa volebného práva člena komory do orgánov komory, kde kompetenčný senát konštatoval vecnú príslušnosť civilného súdu.

29. Ďalej správny súd poukazuje na to, že Krajský súd v Trenčíne uznesením č. k. 11S/204/2016-59 zo dňa 19.01.2018 podľa § 98 ods. 1 písm. g) odmietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala ochrany pred iným zásahom orgánu verejnej moci v súvislosti s oznámením Slovenskej komory medicínsko-technických pracovníkov (ďalej len „SK MTP“) zo dňa 11.2.2016, ktorým prezidentka SK MTP oznámila žalobkyňi, že jej funkcia prezidentky regionálnej komory medicínsko-technických pracovníkov Bratislava nikdy nevznikla a preto nemohla byť nikdy prezidentkou RK MTP Bratislava. Z tohto dôvodu ju vyzvala k odovzdaniu dokladov a vecí, ktoré sú majetkom SK MTP. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 8Sžk/19/2018 zo dňa 26.09.2019 uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/204/2016-59 zo dňa 19.01.2018 zrušil, vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a uviedol, že postup krajského súdu, ktorý odmietol žalobu bol nesprávny, keď napadnuté oznámenie resp. skutočnosť, z ktorých oznámenie vychádza, možno preskúmať v občianskoprávnom konaní, nakoľko ide o súkromnoprávnu záležitosť, z ktorého dôvodu je potrebné postupovať podľa ustanovení CSP a preskúmať uvedený postup žalovanej

na základe žaloby v civilnom konaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na rozhodnutia kompetenčného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. sp. zn. 1KO/35/2018 zo dňa 08.11.2018, sp. zn. 1KO/33/2017 zo dňa 10.10.2017, sp. zn. 1KO/29/2017 zo dňa 06.06.2017, sp. zn. 1KO/19/2018 zo dňa 21.08.2018 a sp. zn. 1KO/51/2017 zo dňa 06.02.2018.

30. Rovnako možno v tejto súvislosti poukázať aj na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Svk/60/2022 zo dňa 27.09.2023 v obdobnej veci.

31. Keďže správne súdy v zmysle § 7 písm. d) SSP nepreskúmajú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese, rozhodol správny súd o postúpení veci podľa § 18 ods. 2 SSP vecne a miestne príslušnému Mestskému súdu Bratislava IV.

32. Toto rozhodnutie prijal senát Správneho súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustná kasačná sťažnosť (§ 439 ods. 2 písm. d) SSP).